

Huvudman

Malmö kommun
Grundskoleförvaltningen
205 80 Malmö
grundskola@malmo.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Bulltoftaskolan i Malmö kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 28 oktober 2022

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Beslutet får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen (2010:800) inte överklagas.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2022 genomfört en tillsyn av Bulltoftaskolan i Malmö kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande extra anpassningar och särskilt stöd, trygghet och studiero samt förutsättningar för skolenheten.

Skolinspektionen har den 30 september 2022 beslutat att förelägga Malmö kommun att vidta åtgärder avseende extra anpassningar och särskilt stöd, trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling och tillgång till elevhälsan. Skolinspektionen begärde att Malmö kommun senast den 31 januari 2023 skulle inkomma med en redovisning av de åtgärder som vidtagits med anledning av föreläggandet.

Malmö kommun har den 27 januari 2023 kommit in med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Skolinspektionen genomförde ett uppföljningsbesök på skolan den 4 maj 2023 och intervjuade då lärare, representanter från elevhälsan samt rektorn och två biträdande rektorer. Protokollet efter

uppföljningsbesöket innehöll kompletterande frågor till huvudmannen som huvudmannen inkom med svar på den 25 maj 2023.

Skolinspektionen har nu tagit ställning till om Malmö kommun har vidtagit åtgärder med anledning av föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd samt skyldigheten att anmäla till rektor att elev kan vara i behov av särskilt stöd

Huvudmannen har i sin redovisning bland annat uppgett att rektor på personalens uppstarts dagar i augusti 2022 samt på den gemensamma studiedagen den 20 oktober har genomfört utbildningsinsatser för samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd, samt skyldigheten att anmäla till skolans rektor att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Huvudmannen har genomfört en utbildningsinsats om hur personalen ska hantera extra anpassningar och elevernas individuella utvecklingsplaner i grundskoleförvaltningens gemensamma lärplattform. Rektor har vid studiedagen i oktober presenterat Skolinspektionens beslut och huvudmannens övergripande handlingsplan för arbetet med att avhjälpa de identifierade bristerna. Under samma tillfälle introducerade skolan arbetet med implementering av de nya allmänna råden om extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram. Därefter har samtliga lärare, elevhälsan, personal från fritidshemmet samt elevassistenter under studiedagarna 8 – 9 november samt den 15 november 2022, arbetat med Skolverkets stödmaterial för fördjupad kunskap om de reviderade allmänna råden med fokus på hur man organiserar stödinsatser i den egna verksamheten. Detta arbete fortsatte på studiedagen den 29 november 2022 med fokus på skolans arbete med extra anpassningar och kartläggningar. Den 10 januari 2023 genomförde en utvecklingssamordnare från huvudmannen en utbildningsinsats i det gemensamma digitala systemstödet för journalföring, dokumentation och kommunikation för skolors elevhälsoteam.

Lärarna säger att det har kommit ut många dokument som ska informera om rutiner och hur arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd ska ske. Lärarna säger att det har varit många konferenser som handlat om innehållet i dokumenten. Under hösten har mycket arbete handlat om ledning och stimulans och Skolverkets allmänna råd kring detta. Lärarna säger dock att det saknats tid för specialpedagogerna att ge praktisk handledning kring det arbete som presenterats i form av dokument och rutiner.

Representanter för elevhälsan säger att de har haft mycket att göra sedan i höstas och att de har varit för få. Samtidigt har skolan fått till en bra struktur för hur de ska gå till väga. Det har varit ett bra och nödvändigt tillfälle att lära, men på bekostnad att EHT inte har hunnit vara ute i klasserna och ge lärarna stöd. Det har gått åt mycket tid till Skolinspektionens granskning då det har varit mycket arbete med att rensa upp sedan innan. Representanterna för elevhälsan säger att de har gått igenom processen för extra anpassningar och särskilt stöd med lärarna på alla skolor i rektorsområdet och att ärendegången även sitter tydligt uppsatt i bilder på alla skolor. Där står precis vad alla ska göra. Lärarna har blivit betydligt bättre på att arbeta med extra anpassningar, vilket resulterat i färre anmälningar om behov av utredning av stöd till rektor.

Rektor uppger att det märks att informationen om arbetsgången med extra anpassningar och särskilt stöd har befasts i verksamheten när ämnet diskuteras bland skolans anställda vid konferenser med personalen. Det är en annan typ av EHT-möten. Personalen är angelägen om att komma till de öppna EHT-mötena. Skolan har fått utöka tiderna för öppet EHT på grund av stor efterfrågan av personalen. När det gäller blanketten om anmälan om behov av stöd har den till exempel gått på remiss till lärarna.

Ge extra anpassningar

I huvudmannens redovisning uppges att det i samverkan med rektor har beslutats om och påbörjats kompetenshöjande insatser i skolan. På skolan genomförs arbetslagsmöten var 14:e dag. Till dessa möten finns det en stående dagordning för elevärenden där skolans arbete med elevers extra anpassningar följs upp. Skolan har också tagit fram en arbetsrutin för hur skolan ska använda grundskoleförvaltningens lärplattform i arbetet med extra anpassningar. Rutinen är framtagen för skolans dokumentation, utvärdering och uppföljning av extra anpassningar och säkerställer att elever skyndsamt får de extra anpassningar som de är i behov av. Rutinen möjliggör för uppföljning på både grupp- och individnivå på arbetslagsmöten, och utgör underlag på de fyra uppföljningskonferenser om extra anpassningar som genomförs per termin. Som ett led i förbättringsarbetet genomförde rektor en fortbildningsinsats gällande rutinen på studiedagen den 20 oktober 2022 med samtlig personal på skolan. All undervisande personal arbetar nu enligt rutinen i lärplattformen.

Lärarna uppger i intervjuerna att eleverna får de extra anpassningar eleverna behöver men lärarna vill ha mer stöd av specialpedagogerna i detta arbete.

Representanterna för elevhälsan säger att de försöker ge lärarna stöd i arbetet med att ge eleverna extra anpassningar men på grund av sjukskrivningar och att personal slutat har det varit svårt att hinna med. På frågan om lärarna har förutsättningar att

ge elever extra anpassningar uppger de att det kan bero på vilken typ av extra anpassningar det är fråga om. Vissa anpassningar kan lärarna ge själva. I andra fall faller det på att de inte har utrymme på grund av att de är för få.

Rektorn säger att skolan har en analyskonferens för varje årskurs och termin. Analyskonferenserna ligger utlagda över hela terminen. Vid dessa konferenser arbetar lärarna med de extra anpassningar som ges av respektive lärare. EHT är med på samtliga analyskonferenser. En klass går igenom per tillfälle och man går igenom mentorsanalys och klassteamets (de vuxna som arbetar närmast klassen) analys. Inte alla har kommit igång med klassteam, men det är på gång. Varje januari och augusti genomförs mentorsanalys. Mentorsanalys fokuserar på gruppen – vilka behov finns i elevgruppen och på vilket sätt påverkar det gruppen – det handlar om att matcha undervisningen för just den gruppen. Resultatet ska delges ledningen, EHT och alla lärare. Mentorsanalyserna utvärderas i december och januari. Rektorn säger att lärarna har förutsättningar att ge alla elever extra anpassningar och att skolan följer upp de extra anpassningarna. Lärarna känner till när utvärdering av anpassningarna ska vara klara. Anpassningarna ska bedömas utifrån måluppfyllelsen.

Dokumentera extra anpassningar

Huvudmannen har redovisat att den framtagna rutinen för extra anpassningar anger hur de extra anpassningarna ska dokumenteras i elevens individuella studieplan i lärplattformen. Dokumentation följs upp kontinuerligt av mentor, elevhälsa och skolledning med hjälp av ett visuellt stödsystem i skolans lärplattform. Skolan för en logg över inkomna ärenden om extra anpassningar och särskilt stöd som är känd för skolans personal. Underlaget inhämtas från skolans lärplattform enligt den framtagna rutinen. Rektor har skapat en struktur för att kunna följa upp arbetet kontinuerligt med återkommande uppföljningskonferenser. Inom ramen för förbättringsarbetet för att avhjälpa bristerna har skolledning och elevhälsan analyserat alla extra anpassningar från lärplattformen och kommit fram till att det behövs riktade kompetensutvecklingsinsatser avseende arbete med ledning och stimulans på skolan. Sådana insatser kommer att genomföras med start vårterminen 2023.

Skolledningen har även omstrukturerat specialpedagogernas ansvarsområden där varje specialpedagog har blivit tilldelade ansvar för olika klasser för att skapa förutsättningar för en förstärkt dialog mellan specialpedagoger och undervisande lärare. Detta arbetssätt kommer börja användas från och med start läsåret 2022/2023.

Lärarna säger att elevernas extra anpassningar skrivs in i både den individuella studieplanen och i Infomentor. Båda systemen är länkade till eleven. Lärare berättar att de även utvärderar de extra anpassningarna eleverna får. Lärare säger att de har fått tid till utvärderingar och att ledningen har bekräftat att det har gjorts. Lärarna har "deadlines" för när utvärderingarna ska vara gjorda.

Rektorn säger att bra exempel på extra anpassningar finns i skolans digitala lärplattform (Infomentor). Biträdande rektor har utbildat lärarna i detta flera gånger och detta är känt hos lärarna.

Starta utredning om elevs behov av särskilt stöd

I huvudmannens redovisning uppges att skolan inom ramen för förbättringsarbetet har reviderat blanketten för anmälan till rektor om särskilt stöd. Blanketten har bifogats till svaret. Av blanketten framgår att rektor kan besluta om att inte påbörja en utredning av elevens behov av särskilt stöd alternativt fatta beslut om att utreda elevens behov av särskilt stöd. Enligt blanketten ska anmälan till rektor göras tillsammans av mentor/specialpedagog/speciallärare. Skolan har vidare skapat en strukturell översikt för inkomna, pågående och avslutade ärenden gällande åtgärdsprogram. Denna översikt har presenterats för pedagoger och elevhälsan. Översikten innebär ett förtydligande av hur pedagogen gör en anmälan till rektor med blanketten "Anmälan till rektor om särskilt stöd". Mentorn får återkoppling efter ärendefördelning i blanketten "återkoppling till mentor efter ärendefördelning". En genomgång av samtliga elevakter för alla elever som går på skolan läsåret 2022/2023 har genomförts av skolläring och elevhälsoteam under höstterminen 2022. Huvudmannen har också skriftligen redovisat hur många anmälningar som inkommit till rektorn under höstterminen 2022 fram till den 16 januari 2023 samt vilket datum utredning har startats för respektive elev. Huvudmannen har också bifogat de efterföljande besluten om att upprätta eller inte upprätta åtgärdsprogram.

Lärare uppger att för det fall extra anpassningar inte är tillräckligt för en elev ska läraren först diskutera eleven med sina kollegor. Sedan ska eleven lyftas till lilla elevhälsoteamet. Innan man gör det har läraren ofta gjort en kartläggning av eleven tillsammans med en specialpedagog. Anmälan till rektor om särskilt stöd görs av lärarna tillsammans med specialpedagog. Lärarna säger att de vet att de ska göra en anmälan till rektorn. I höstas var det så många utredningar som skulle göras att lärarna blev ombedda att vänta med att göra anmälan. Rektor säger att när lärarna anser att extra anpassningar inte hjälper ska lärarna söka upp sin klassknutna specialpedagog och får coachning av denne. De ska utvärdera de extra anpassningarna. Efter det ska läraren tillsammans med specialpedagogen formulera en anmälan och lämna in den till rektor. Rektor tar med anmälan till EHT där den diskuteras.

Rektorn kan besluta att inte inleda en utredning efter anmälan när rektorn anser att lärarna har testat extra anpassningar för kort tid. I så fall går det på remiss tillbaka till läraren som får arbeta mer med extra anpassningar. Rektor vill att lärarna ska påbörja kartläggningar redan innan en utredning om särskilt stöd inleds. Lärarna måste vara behjälpliga i utredningarna. Specialpedagogerna har utbildat lärarna i hur man gör en kartläggning. Rektor uppger att beslut om att inte påbörja utred-

ning av elevs behov av särskilt stöd har fattats vid två tillfällen av de totalt sex anmälningar som har blivit gjorda under våren 2023. Vidare uppger rektor att skolan har haft kontakt med Skolverket och fått veta att det går att besluta att inte inleda en utredning om behov av särskilt stöd efter anmälan. Rektorn säger att det händer sällan att en utredning inte startas efter anmälan. Vidare framförs att skolan diskuterar i EHT om det ska inledas utredning eller inte.

Representanterna för elevhälsan säger att om inte extra anpassningar räcker diskuterar lärarna först tillsammans med andra klasslärare, sedan tillsammans med elevhälsoteamet. Vi har "öppna EHT" dit lärarna kan komma och prata mer allmänt och avidentifierat, i syfte att minska glappet mellan lärare och EHT. Har lärarna provat extra anpassningar ett par omgångar så görs sedan en anmälan till rektor. Läraren gör anmälan tillsammans med någon av specialpedagogerna. Anmälan om behov av särskilt stöd diskuteras sedan vid EHT som rektorn deltar i. När blanketten inkommit till EHT ska rektorn fatta beslut om hur ärendet ska gå vidare, till exempel att starta utredning. En anmälan leder oftast till att en utredning startas.

Huvudmannen har på begäran av Skolinspektionen kommit in med kompletterande svar gällande rektors skyldighet att inleda utredning av elevs behov av stöd efter anmälan. I detta uppges att såväl huvudman som rektor följer skollagens krav i 3 kap. 7 § och att grundskoleförvaltningen har ett pågående utvecklingsarbete för att säkerställa arbetsgången med stödsatser. Huvudmannen har också hänvisat till en formulering i Skolverkets allmänna råd om arbete med extra anpassningar och särskilt stöd och åtgärdsprogram punkt 3.3: "se till att eleven och vårdnadshavare informeras om att det enligt skollagen är rektorn som avgör om en utredning om elevens behov av särskilt stöd ska inledas samt beslutar om eleven ska ha ett åtgärdsprogram, även i de fall där eleven, vårdnadshavare och skolan inte är överens."

Huvudmannen har vidare uppgett att huvudmannen varit i kontakt med Skolverkets upplysningstjänst gällande tolkningen av ovanstående skrivning i de allmänna råden. Den tidigare blanketten om anmälan till rektor om särskilt stöd har haft sin ansats i ovanstående formulering i de allmänna råden. Huvudmannen har gett in en reviderad blankett gällande anmälan till rektor om särskilt stöd och har uppgett att blanketten kommer användas fram till dess att den implementeras i systemet Prorenata Elevakt. Den reviderade blanketten innehåller inte längre något alternativ för rektor att besluta om att inte inleda en utredning av elevs behov av stöd efter anmälan.

Ge särskilt stöd

Huvudmannen har i sin redovisning till Skolinspektionen uppgett att i syfte att säkerställa att elever ges särskilt stöd i enlighet med beslutade åtgärdsprogram vid Bulltoftaskolan har huvudmannen beslutat om och påbörjat kompetenshöjande insatser

i samverkan med grundskoleförvaltningens utvecklingsavdelning och enheten "Centrala elevhälsan" vid avdelningen för samordning och stöd. Utvecklingssamordnare från den centrala elevhälsan har haft möten med skolledning, elevhälsoteam och lärare med både teoretiska och praktiska moment gällande arbetet i Prorenata. Rektor har utarbetat en rutin för uppföljning på EHT-möten för att säkerställa att beslutat stöd ges, att allt som står i åtgärdsprogrammen genomförs och att åtgärdsprogrammen utvärderas vid rätt tidpunkt. Skolans rutiner och arbetsgång gällande utredning av elevs behov av särskilt stöd har förtydligats under höstterminen 2022 i samband med revidering av elevhälsoplanen. Utifrån de förtydligade rutinerna tillser rektor att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds, när en anmälan inkommer om att en utredning behöver göras. Skolan följer Skolverkets modell för arbetsgång i arbetet med stödinsatser.

Skolan har även två "lilla-EHT", ett för respektive stadie, som träffas en gång i veckan. Därutöver har hela EHT-gruppen veckovisa uppföljningar för det åtgärdande arbetet. Representant från EHT är föredragande till skolledning för arbetet med särskilt stöd. EHT koordinerar, följer upp och ansvarar även för att de beslutade åtgärderna genomförs. EHT-representant för ärendet utvärderar åtgärderna tillsammans med mentor. Elever och vårdnadshavare ges möjligheterna att vara delaktiga i uppföljningen kring hur åtgärderna fungerar och eventuellt behöver korrigeras. Såväl uppföljning som utvärdering dokumenteras med skolans framtagna blankett.

Åtgärdsprogram som har utvärderats under perioden 1 november 2022 till och med 16 januari 2023 samt tillhörande skriftliga utvärderingar har bifogats huvudmannens redovisning (13 åtgärdsprogram och 14 utvärderingar; ett åtgärdsprogram har utvärderats två gånger).

Rektorn säger att skolan har förutsättningar att ge alla elever särskilt stöd. Under höstterminen hade dock specialpedagogerna en ansträngd arbetssituation med alla utredningar som skulle göras. Det har tagit tid från annat och de har haft ont om tid att hjälpa till i klasserna under den perioden. Framöver ska de ha mer tid att ge stöd. Det kartläggande arbetet har varit en del i att identifiera vad som behövs. Sammantaget har skolan dock förutsättningar att ge eleverna det särskilda stöd de behöver.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska

eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Enligt 10 kap. 13 § skollagen är lärare i årskurs 1-5 skyldiga att en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6 i de ämnen som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6 och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska alltid dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6.

Om en elev ges betyg i årskurs 4 och 5 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

Av förarbeten framgår att stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen ska dokumenteras i den skriftliga individuella utvecklingsplanen, i de fall det föreligger skyldighet att upprätta en sådan. Det finns dock inte något som hindrar att en skriftlig individuell utvecklingsplan upprättas i fler fall än vad skollagen anger. Om en lärare i andra fall än när det krävs enligt skollagen anser att det finns skäl att dokumentera det stöd som ges i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, exempelvis när flera personer är inblandade i detta arbete, kan dokumentationen således göras i form av exempelvis en skriftlig individuell utvecklingsplan (prop. 2013/14:160 s. 30-32).

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om

eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Av 3 kap. 8 § skollagen framgår att särskilt stöd får ges istället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör om inte annat följer av denna lag eller annan författning.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Enligt 3 kap. 10 § skollagen ska det särskilda stödet, för en elev i bland annat grundskolan, ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

I 29 kap. 10 § skollagen stadgas vilka av förvaltningslagens bestämmelser som är tillämpliga vid myndighetsutövning enligt skollagen hos offentliga och enskilda huvudmän. Det gäller bland annat dokumentation och motivering av beslut enligt 31 och 32 §§ förvaltningslagen.

Enligt Läroplan för grundskolan förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr 11 avsnitt 2.2. och 2.8, ska alla som arbetar på skolan uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar och särskilt stöd. Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver. Rektorn har också, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.

Skolinspektionens bedömning

Av huvudmannens skriftliga redovisning framgår att rektor efter anmälan kan besluta att inte starta en utredning av elevs behov av särskilt stöd. Uppgifterna bekräftas under intervjuerna med lärare, elevhälsan och rektor. Det framgår således

att arbetet med extra anpassningar kan fortsätta utan att det genomförs någon utredning av elevens behov av stöd, trots att rektor fått del av anmälan.

Huvudmannen har, åtminstone inledningsvis, hävdad att rektor kan besluta att inte utreda en elevs behov av särskilt stöd efter anmälan och har till stöd för sin ståndpunkt hänvisat till en formulering i Skolverkets allmänna råd om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram punkt 3.3. (SKOLFS 2022:334) samt till kontakt med Skolverkets upplysningstjänst gällande tolkning av den aktuella formuleringen i de allmänna råden.

Att rektor ska starta en utredning efter anmälan om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd framgår av 3 kap. 7 § skollagen. Rektor ansvarar för att en utredning genomförs, men någon annan kan utses att genomföra utredningen. I vissa fall kan en utredning göras snabbt och enkelt, medan det i andra fall kan behövas en mer omfattande utredning (prop. 2009/10:165 s. 290 ff.). En utredning ska mynna ut i ett ställningstagande kring huruvida en elev är i behov av särskilt stöd (beslut om att upprätta åtgärdsprogram fattas) eller inte är i behov av särskilt stöd (beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram fattas). Besluten är överklagbara.

Huvudmannen har i kompletterande svar kommit in med en reviderad blankett om anmälan till rektor om särskilt stöd. I den reviderade blanketten har alternativet för rektor att besluta om att inte inleda en utredning av elevs behov av stöd efter anmälan tagits bort. Av huvudmannens komplettering framgår att skolan framöver kommer att använda den reviderade blanketten samt att blanketten kommer att implementeras i huvudmannens webbaserade dokumentationssystem för elever.

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten numera uppfyller författningarnas krav i aktuella avseenden. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Trygghet och studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Se till att lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn.

Av huvudmannens redovisning framgår att all personal har blivit informerad om skyldigheter och ansvar i arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Denna insats genomfördes under uppstartsdagarna i augusti 2022, där även hela ärendegången presenterades. Rektor har betonat skyldigheten om att göra en anmälan till rektor direkt när en personal fått kännedom om en händelse som kan utgöra diskriminering, trakasserier och/eller kränkande behandling.

Lärarna säger i intervjun att personalen på skolan har arbetat mycket med att befästa de rutiner som finns för att anmäla kränkningar. Elevhälsan svarar att det finns

en samsyn på skolan om vad en kränkning är och att ämnet har berörts på konferenser. Det utgår från hur den utsatte upplever det och alla vuxna på skolan har ett ansvar att anmäla kränkningar. Representanterna säger dock att det är viktigt att alla får reda på rutinerna då det är en stor personalomsättning på skolan. Kuratorn har uppmärksammat behov av att arbeta med verbala kränkningar. Kurator har ett pågående arbete med det och det arbetet måste fortsätta.

Rektorn säger att skolan har diskuterat definitioner av kränkningar och diskuterat fallbeskrivningar. Tidigare hade fritidspersonalen en betydligt högre toleransnivå. Rektor uppger att de på skolan pratat om att det avgörande är hur eleven upplever situationen. Rutinen för anmälan av kränkande behandling har tagits upp på alla konferenser och i forum för alla personalkategorier. Rutinerna har också gått igenom med nyanställd personal.

Upprätta ny plan mot kränkande behandling.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolledningen har utarbetat ett analysmaterial för att se mönsterbilder gällande skolans kränkingsanmälningar och använt detta som underlag för den nya planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Denna plan har tagits fram på skolan i samråd med elever, personal och skolans föräldraråd. Detta arbete påbörjades under uppstartsdagarna i augusti 2022 och fortsatte under vecka 42. Arbetslagen har arbetat med planen och genomfört analyser av de genomförda åtgärderna. Kuratorn har även genomfört trygghetskapande insatser tillsammans med elevrådet och trygghetsrådet som en del av implementering av planen. Planen innehåller en översikt av de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Den innehåller även en redogörelse för de åtgärder som avses påbörjas och genomföras under innevarande läsår. Vidare innefattar planen en redogörelse för hur åtgärder i tidigare plan har genomförts. Planen har bifogats svaret.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 5 § andra stycket skollagen framgår att var och en som verkar inom utbildningen aktivt ska motverka alla former av kränkande behandling.

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Av 5 kap. 5 § skollagen framgår att ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Rektorn beslutar om ordningsregler.

Av 5 kap. 6 § första stycket skollagen framgår att rektorn eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande.

Av 5 kap. 9 § första stycket skollagen framgår att om en elev i bland annat förskoleklassen eller grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Enligt 5 kap. 10 § skollagen ska rektorn, med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket, se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Av 5 kap. 11-14 §§ skollagen framgår att rektorn får besluta att tillämpa vissa däri angivna disciplinära åtgärder för en elev.

Av läroplanen för grundskolan, Lgr 11, 2.1 Normer och värden, framgår att läraren tillsammans med eleverna ska utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen.

Av 6 kap. 5 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Av 6 kap. 6 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Av 6 kap. 7 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av 6 kap. 10 § första stycket skollagen framgår att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Av 29 kap. 13 § skollagen framgår att huvudmannen, för verksamhet som avses i denna lag och den som är anställd i sådan verksamhet, ska på socialnämndens initiativ i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs. Bestämmelser om skyldighet att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd finns i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att huvudmannen uppfyller författningarnas krav i aktuella avseenden. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Tillgång till elevhälsan

Se till att elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Av huvudmannens redovisning framgår att det på skolans didaktiska konferenser finns utrymme för fördjupningsarbete med skolans mentorsplan som är en del av det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Mentorsplanen tas fram efter det att varje klassteam gör en mentorsanalys där behov på gruppnivå analyseras utifrån risk- och friskfaktorer, och hur undervisningen bör utformas utifrån gruppens behov. Terminsarbetet för respektive grupp planeras sedan utifrån denna analys av mentorerna. Arbetet följs upp och utvärderas i slutet av varje termin utifrån skolans framtagna mall. Klassteamerna har schemalagd tid varje vecka för att diskutera klassers behov och utmaningar. En första utvärdering av klassteamerna är gjord i juni 2022 och nästa är planerad till januari 2023. Skolan har även påbörjat ett arbete med att se över mentorsuppdraget och hur det kan förstärkas. Vidare har skolan påbörjat ett arbete med den stadsövergripande Insatsen CTC ("Communitys that care"). CTC är en samverkansprocess där aktörer i närområdet medverkar inom förskola, skola, socialtjänst, polis, räddningstjänst, civilsamhälle, boende och näringsliv. Syftet är att skapa en positiv social utveckling och skydda barn och unga från att hamna i negativa spiraler. Insatsen med CTC påbörjas för årskurs 6 under vårterminen 2023, övriga klasser påbörjar arbetet under höstterminen 2023.

Skolan får stöd av grundskoleförvaltningens centrala elevhälsoteam och huvudmannens kapacitetsstödjare för implementering av elevhälsoplanen med ett större fokus på att främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande. All personal på skolan är involverad i utarbetandet och implementeringen av den nya elevhälsoplanen med stöd av bland annat huvudmannens kapacitetsstödjare. Detta arbete påbörjades under senare delen av höstterminen 2022 och fortsätter under vårterminen 2023. Implementeringen av elevhälsoplanen koordineras i samverkan av utbildningschef, centrala elevhälsan, rektor och huvudmannens kapacitetsstödjare. Elevhälsoplanen

syftar till att beskriva och förtydliga det elevhälsoarbete som pågår på Bulltofta rektorsområde. Utgångspunkt är att på de tre skolorna börjar elevhälsoarbetet i klassrummet och alla som arbetar på skolorna bidrar och har en viktig roll att fylla utifrån sitt uppdrag och sin profession. Planen syftar också till att synliggöra de rutiner som finns och den ärendegång som är beslutad.

Elevhälsoplanen är utformad utifrån Malmö stads riktlinjer: "På varje skola upprättas årligen en lokal elevhälsoplan där organisering, rutiner, ansvarsområden, arbetsformer och arbetssätt förtydligas". Rektor ansvarar för att en lokal elevhälsoplan upprättas, implementeras och följs upp. Elevhälsoarbetet utgör en integrerad del i skolans uppdrag och följs upp kontinuerligt genom skolans systematiska kvalitetsarbete. Utvärdering av det konkreta arbetet som gjorts under varje läsår bör göras vid slutet av vårterminen. En revidering och vidareutveckling av den lokala elevhälsoplanen bör göras innan eller i samband med höstterminens start varje år. Den lokala elevhälsoplanen utgår från Riktlinjer för elevhälsans arbete i Malmö stads grundskolor samt den egna skolans identifierade förutsättningar och behov.

Det långsiktiga utvecklingsarbetet inom elevhälsan för hela skolan fortsatte på studiedagen den 10 januari 2023 med bland annat en inledning av implementering av elevhälsoplanen med stöd av det centrala elevhälsoteamet. Det centrala elevhälsoteamet har även träffat skolans elevhälsoteam under tre tillfällen under november och december 2022 där ett inledande arbete har påbörjats gällande skolans behov av att förtydliga elevhälsans uppdrag. Elevhälsoplanen bifogas svaret.

Lärarna säger i intervjun att värdegrundsgruppen arbetar med det förebyggande arbetet. I gruppen sitter bland annat lärare, kurator, skolsköterska, skolans ledningsgrupp och bibliotekarie med. Lärarna säger att skolan är i startgroparna, att det finns gott om dokumentation och blanketter och att de nu måste komma igång med själva arbetet. Skolan är på gång avseende detta arbete. Representanterna från elevhälsan säger att skolan har börjat arbeta med "Bulltoftamodellen" på skolan. Det är den del som en av grupperna i värdegrundsgruppen arbetar med. I arbetet med Bulltoftamodellen ingår allt från hur man ska vara/uppträda som elev till hur lektionerna ska vara strukturerade för att skapa igenkänning och mönster. Kurator är inne en del i klasserna. I årskurs 6 har det varit bekymmer med elever som har upplevt stress. Kurator arbetar därför med de frågorna i årskurs 6. Representanterna från elevhälsan säger också att de har varit inkopplade i fritidsgrupperna och i arbetet med hur skolan kan skapa bra miljöer i klassrummen, som lugna hörnor och så vidare. De uppger vidare att de inte varit med om att ta fram skolans elevhälsoplan men att de har kännedom om vad som står i den.

Rektorn säger att arbetet i EHT har haft mycket fokus på att ta fram en elevhälsoplan. Ett antal områden som rektor vill fortbilda personalen i, har identifierats. Som exempel kan nämnas elevsyn, samtalsmetodik och samtal som förebygger att barn far illa. Rektor uppger att skolan har startat upp en värdegrundsgrupp med fyra arbetsgrupper som har fokus på olika områden. En av grupperna arbetar med den så

kallade Bulltoftamodellen. Det är en förebyggande modell som börjar ta form och innefattar metodik och former för undervisning. Rektorn uppger att allt skolan gör har som syfte att vara förebyggande. EHT ingår i värdegrundsgruppen. De har arbetat fram "lilla likabehandlingsplanen" tillsammans med eleverna. Eleverna har varit med och identifierat områden som de vill att de vuxna arbetar med.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 25 § skollagen ska det finnas elevhälsa för eleverna i förskoleklassen och grundskolan. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat att arbetet med elevhälsa bör i stor utsträckning vara förebyggande och ha en hälsofrämjande inriktning. Arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling, undervisning om tobak och alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning med mera. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor (prop. 2009/10:165 s. 276 f).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten nu uppfyller författningarnas krav i aktuella avseenden. Ärendet ska därför avslutas.

Beslutet har fattats av enhetschef Magdalena Kocan

Undervisningsråd Per Joel Jarlunger har varit föredragande i ärendet. I ärendets slutliga handläggning har även utredare Hanna Lindvall medverkat.

2023-06-15

X Magdalena Kocan

Magdalena Kocan
Enhetschef
Signerat av: Magdalena Kocan

2023-06-15

X Per Joel Jarlunger

Per Joel Jarlunger
Undervisningsråd
Signerat av: Per Joel Jarlunger